

ÖZET

UŞAK İLİ ULUBEY İLÇESİNDE YETİŞEN KARADUTLARIN (*Morus nigra* L.) MORFOLOJİK, FENOLOJİK VE POMOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Zehra ÖZKAYA ERKALELİ

Yüksek Lisans Tezi, Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Zeynel DALKILIÇ

2015, 53 sayfa

Bu çalışma Uşak ili Ulubey ilçesinde bireysel olarak yetişen 15 adet değişik karadut (*Morus nigra* L.) genotipinde 2013 ve 2014 yıllarında yürütülmüştür. Morfolojik özellikleri şu değerler arasındadır: ağaç yaşı 4-91 yıl, gövde çevresi 61-187 cm; bir yaşlı dal çapı 0.30-0.95 mm, uzunluğu 5.60-9.73 mm, boğum sayısı 2.5-5.0 adet, boğumarası uzunluğu 1.43-2.40 mm; iki yaşlı dal çapı 0.60-1.08 mm, uzunluğu 16.83-18.50 mm, boğum sayısı 4.5-6.0 adet, boğum arası uzunluğu 3.03-4.98 mm; yaprak eni 8.1-11.9 mm, uzunluğu 8.7-12.1 mm, yaprak sapı uzunluğu 1.8-2.8 mm; yaprak yaş ağırlığı 2.93-1.25 g, kuru ağırlığı 0.37-0.77 g, nem oranı %69.3-78.4. Yaprak altı renk ölçümünde L değeri 41.14-43.42, a değeri 8.20-10.70, b değeri 7.01-9.04, chroma 10.76-14.01, hue -0.81- -1.00 arasında değiştiği gözlenmiştir. Yaprak üst renk ölçümünde L değeri 32.44-35.11, a değeri 7.60-9.62, b değeri 4.23-7.55, chroma 7.96-15.62, hue -0.98- -1.39 arasında olduğu belirlenmiştir. Yaprak üstündeki klorofil değerleri 0.67-0.69, altındaki klorofil değerleri 0.57-0.60 arasında değişmektedir. Fizyolojik özellikleri açısından tomurcuk kabarma zamanı 17-22 nisan, çiçeklenme zamanı 5-9 mayıs ve hasat başlangıç zamanı 28 haziran-1 temmuz olarak kaydedilmiştir. Pomolojik özellikleri açısından ise meyve eni 13.03-16.56 mm, boyu 16.70-23.47mm, yaş ağırlığı 2.87-4.30 g, kuru ağırlığı 0.90-1.22 g, renk L 15.21-21.45, a 6.13-21.69, b 2.86-9.44, chroma 6.76-23.67, hue 1.98-2.70, titre edilebilir asit miktarı (TA) sitrik asit olarak 1.37-2.24 g/100ml, suda çözülebilir kuru madde (SÇKM) miktarı 11.55-19.04°Brix, pH 3.63-4.18, C vitamini miktarı 15.37-16.70 mg/100ml, toplam fenolik madde miktarı 132.41-147.16 mgGAE/100g, antioksidan kapasitesi 15.04-24.44 µM TE/g olarak belirlenmiştir. Genotipler sofralık tüketime uygunluklarına göre tartılı derecelendirme yöntemi ile yapılan taramada 210-440 arası puan almışlardır. Bu seleksiyon çalışmasında en uygun alan 4 numaralı genotiptir ve üreticilere tavsiye edilmektedir.

Anahtar sözcükler: *Morus nigra*, dal, yaprak, çiçek, meyve özellikleri, seleksiyon